

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. b)

**Limba și literatura maghiară maternă
Clasa a XI-a**

Simulare

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Csokonai Vitéz Mihály: Az eleven rózsához

*Nincs tavasszal, nincs se nyáron,
Mint te, olyan rózsaszál;
Még nagyobb díszet nyerne Sáron*,
Csak te ott virítanál.*

*Hófehér tekintetednek
Hajnalán nyílásba jött
Rózsaszálacskák ferednek
Tiszta téjhabok között:*

*Rózsaszínnel játszadoznak
Két virító arcad,
Rózsamézzel harmatoznak
Csókra temett ajkaid.*

*Szűz melyed fehér ölére
Ők is úgy mosolyganak,
Mint mikor rózsák tövére
Gyöngyvirágot raktanak. –*

*Látta kellemid Citére**,
Látta és irigykedett,
Hogy pirosuló lába-vére
Képeden büszkélkedett.*

*Rózsa vagy te, rózsá léssel,
Rózsa még a selymed is:
Jaj, de bezzeg kínra tészel,
Hogyha van tövised is!*

*Rózsa! engedd, hadd heverjek
Éltető bokrodba már,
S édes árnyékoiba nyerjek
Fészket én, rideg madár.*

(1802–1803)

*Sáron: a Szentföld egyik legtermékenyebb és legnevezetesebb helye; „Sáron rózsája” (bibliai Énekek éneke 2:1)

**Citére: Vénus, a szerelem istenasszonya.

a. Milyen vers- és beszédhelyzetből szólal meg a lírai én? Indokolja választát!	5 pont
b. Milyen szerelemfelfogás érvényesül a költeményben? Fejtse ki választát a vers képalakítására is figyelve!	5 pont
c. Mi a szerepe a bibliai és mitológiai utalásoknak?	5 pont
d. Melyek a rokokó stílus sajátosságai a versben?	5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

A XX. század egyik legnagyobb hatású írója volt német nyelven Thomas Bernhard. Fiatal éveiben éneklést, színművészetet és rendezést tanult Salzburgban. Szókimondása, kegyetlen igazságkeresése kortársait is meghökkentette. Horváth Csaba most a Trafóban nem egy konkrét alkotását állítja színre, hanem egy szövegeiből készített drámai montázst.

Szeretem Bernhard humorát, a témáit, és az árnyaltságát – mondja Horváth Csaba. És még egy fontos dolog: olyanok a szövegei, mint a zene! Az előadás egy fontos témát jár körbe: egy fiú viszonya az apjával és az apja környezetével. Egy felső-ausztriai udvarházban játszódik, amelyik az ő öröksége, és amely rengeteg titkot és bűnt rejt a múltból. A II. világháború után az apja besúgókat és háborús bűnösöket bújtatott. Több könyvből szedtük össze a történetet. Fölhasználtuk a Kioltást, a Megzavarodást és Az olasz férfit. Az előadás dramaturgia Rácz Attila, ő állította össze a szövegét. Nagyon inspirál az, hogy nincs hagyományos történet. Nem egy eseménysort akarunk elmondani szépen, sorjában, hanem ennek a különös bernhardi fogalmazásmódnak, az állandó ismétléseknek akarunk színházi formát adni. A szöveg zenei funkciót is ellát.

A produkcióban lesz szöveg, és mozgás, egyfajta tánc is?

Tánc nem, csak egyfajta mozgás. Annyira nem lesz stilizált és rendezett. Minden előadásomban olyan sajátos mozgásstílust igyekszem teremteni, ami az adott darabot legjobban szolgálja. A díszletet Antal Csaba, a jelmezeket Benedek Mari tervezi.

Hogyan használják a Trafó terét?

A színpad nem kicsi, de a tér azért intim és az akusztikája jó, ami nagyon fontos. Még nem a helyszínen próbálunk, de abban az értelemben ez nem hagyományos előadás, nem párbeszédet hallunk, hanem monológokat.

Ha még dialógus sincs, akkor hogy lehet ezt megrendezni? Mitől lesz színház?

A színház ma már tág fogalom. Sokféle színházi eszközt használunk. A mozgáson túl lesznek különböző hangeffektusok, amelyekben a díszletet is fölhasználjuk. Ezekből képeket említünk. Kísérleti előadásnak tekintem. Persze végső soron minden előadás kísérlet, de ez az előadás magát az anyagot is teszteli, hogy alkalmas-e effajta megjelenítésre. Az olvasata az fantasztikus! De hogy ez hogyan fog megélni a színpadon, mi jön át belőle, az számomra is érdekes kérdés.

(<https://librarius.hu/2018/02/16/hogyan-viseli-el-egy-generacio-az-elmult-nemzedek-buneit-beszelgetes-thomas-bernhard-szindarabol>)

- a. Vázolja a nyelvi közlés tényezőit, modelljét a szövegben! 7 pont
 - b. Miben újszerű Horváth Csaba rendezése? 5 pont
 - c. Mit jelent a kísérleti előadás kifejezés a szövegben? 3 pont
 - d. Érveljen 10-15 mondatban arról, hogy miért szükséges nemcsak a művészetekben, hanem a hétköznapiakban is a kegyetlen igazságkeresés! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás. 5 pont
- Megjegyzés:** A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A küzdés értéke a romantikus drámában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (**Katona József: Bánk bán, Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde, Madách Imre: Az ember tragédiája vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott dráma műfajának jellemzői 5 pont

- b. az ellentétek a romantikus drámában 5 pont
- c. a küzdés mint érték a romantikus műben 5 pont
- d. a drámai nyelv sajátosságai a választott műben 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.